

MENADŽMENT KVALITETA

Nastavnik:
Prof. dr Zlatko Langović

Menadžment kvaliteta u hotelijerstvu- Resursi menadžemnta kvaliteta

- Resursi menadžemnta kvaliteta
  - Reč resurs je francuskog porekla (ressource) i njegovo osnovno značenje je izvor, (pomoćno) sredstvo;
  - Termin ima više izvedenih značenja.

- Specifičnosti resursa u turizmu
  - Sa stanovištva zahteva standarda ISO 9001 – 2008, materijalni resursi obuhvataju dve osnovne celine:
    - Infrastrukturu,
    - Radna sredina.

- Infrastruktura
  - Kada je hotelska organizacija u pitanju, infrastruktura obuhvata:
    - Zgrade hotela, prilazne i komunikacijske puteve, parkirališta, prostor za smeštaj i boravak hotelskih gostiju sa pripadajućim opremom;
    - Procenu opremu (pripremanje, spravljanje i serviranje hrane, računarska oprema,...);
    - Usluga podrške (mrežne usluge, transport,...).

- Korisnik direktno učestvuje u nastanku usluge (smeštaja) direktno je u kontaktu sa elementima infrastrukture koji su potrebni za realizaciju date usluge.

- Radna sredina
  - Pod radnom sredinom podrazumevamo sredinu u kojoj rade kreću se i borave zaposlenih hotela;
  - Prostori u kojima se odvijaju aktivnosti zaposlenih na zadovoljenju zahteva, potreba i očekivanja korisnika hotelskih usluga i prostori u kojima su smešteni ili borave i kreću se hotelski gosti, često su isti prostori.

- Menadžment radne sredine
  - Prostor namenjen gostima;
  - Ekonomsko-tehničkim (magacin, garže, kotlarnice, radionice, perionice);
  - Proizvodni prostori (kuhinjski blok),
    - Otvorene kuhinje čine ovu podelu ovaj koncept čine granice između radnog i uslužnog prostoru u sektoru ishrane dosta fleksibilnijom.

- Ljudski resursi
  - Osnovu nematerijalnih resursa čine ljudski potencijali,
    - Opšte je poznata činjenica da je čovek pokretač i nosilac svih aktivnosti u privredi i društvu,
    - Intelektualna dimenzija čovekovog rada, gde se zahvaljujući automatizaciji procesa, sve više potiskuju manuelnu.

- Pojam, vrste i razvoj znanja
  - Znanje je mešavina oblikovanog iskustva, vrednosti povezanih informacija i ekspertskega mišljenja, koja osigurava okvir za ocenjivanje i uključivanje novih iskustava i informacija.
- Pojedinačna znanja zaposlenih čine osnov organizacionog znanja.

- Znanje na osnovu na osnovu ispoljavanja implimicitno i eksplisitno
  - Implicitno znanje može biti spojajnog karaktera i predstavlja sintezu načina razmišljanja, razumevanja i prihvatanja osnovnih komponenti znanja (iskustva, vrednosti, povezanih informacija, ekspertskega mišljenja).
    - Ono mogu biti i tehničkog karaktera.

- Eksplisitno znanje je znanje uskladišteno u tzv. Bazama znanja i ispoljava se u različitim medijskim formama: podaci, informaciji, dokumenti, modeli, strategije, ...
  - Organizaciono znanje je eksplisitnog karaktera;
- Razvoj znanja predstavlja unapređenje, sazrevanje, rast i poboljšanje postojećeg znanja;
- Na razvoj znanja utiču i lični faktori kao što su bolje razumevanje sebe i smosvest, ovladavanje novim veštinama, jači osećaj odgovornosti za sopstveni razvoj, somopouzdanje i lični imidž.

- Menadžment znanja je proces stvaranja, koordiniranja i skladištenja, prenošenja, primenjivanja i ponovnog korišćenja znanja radi unapređenja poslovne uspešnosti organizacije.

- Kompetentnost zaposlenih
  - Kompetentnost predstavlja skup znanja, veština i stavova od ključne važnosti za obavljanje nekog posla povezanih sa glavnim osobinama tog posla, koji se može meriti na osnovu prihvaćenih standarda i unapređivati putem obuka i usavršavanja.
  - Kompetentnosti je složena i dinamička katergorija
    - Predstavlja znanja potrebno za rad.

- Funkcionalno znanje
  - Koji se odnosi na mogućnost primene raspoloživog znanja pri obavljanju posla;
  - Osnovne komponente funkcionalnog znanja
    - Teorijsko znanje Zt;
    - Praktično znanje Zp;
    - Radno iskustvo Zr.

- Kvalitet i kvantitet teorijskog i praktičnog znanja vezuje se za sadržinu planova i programa referentnih obrazovanih institucija i verifikuje odgovarajućom diplomom odnosno sertifikatom;
- Formalno znanje, ne doprinosi bitno funkcionalnom znanju
  - Ja želim da gosta učnim zadovoljnim;
  - Ja želim da gostu pokažem svoje znanje.

- Ja moram da radim se transformiše kroz porast ekonomskog rasta i povećanja stepena obrazovanja u ja želim da radim;
- Ukoliko se tokom rada ne inoviraju znanja i veštine u skladu sa savremenim trendovima, smanjuje se komponentnost, sa obzirom da se javlja osećaj nesigurnosti kao posledica neprilagođenosti novim zahtevima tržišta
  - Na osnovu iznetog komponentnost se može definisati na sledeći način:
    - $K = \frac{f(Zt, Zp, Ir)}{Gr} = = \frac{Zp}{Gr}$

- Komponentnost zaposlenih je dinamička kategorija;
- Svaka kompanija teži da unapređuje nivo komponentnosti;
- Kao provera kompetentnosti koriste se specijalni testovi koji obuhvataju proveru funkcionalnog znanja, stepena opšte motivacije (za rad, napredovanje, sticanje novih znanja) i spremnosti na timski rad.

- Kompetentnost se može definisati i socio kulturnim i psihološkim faktorima;
- Uključuje talente sklonosti lična interesovanja.

- Intelektualni kapital organizacije
  - Znanje kao specifični organizacioni resurs, zahteva stalno usvršavanje inoviranje i prilagođavanje;
  - Menadžment znanja;
  - Tri ključne komponente intelektulnog kapitala organizacije
    - Ljudski kapital- zaposleni;
    - Sistemski kapital – organizacioni sistem koji ilustruje operativno procesno znanje u obliku procesa, politika procedura;
    - Korisnički kapital – vrednost organizacije na tržištu (brand value).

- Vrednost intelektualnog kapitala organizacije predstavlja novčani izraz njegovih osnovnih komponenti – humanog, sistemskog i korisničkog kapitala;
- Vrednost humanog kapitala čini zarada zaposlenih;
- Vrednost sistemskog kapitala čine naknade po osnovu korišćenja upravljačkih i franšiznih prava koa i po osnovu profesionalnih usluga od drugih;
- Vrednost korisničkog kapitala čine ulaganja organizacije u tržišni imidž.

- Intelektualni kapital organizacije ima dvojak – interni i eksterni karakter;
- Interni intelektualni kapital čini njegova prva komponenta
  - Humani kapital odnosno znanje zaposlenih;
  - Eksterni kapital čine sistemske i korisničke komponente;
- Upravljanje intelektualnim kapitalom organizacije izlazi iz okvira upravljanja ljudskim resursima;
- Praksa savremenog hotelijerstva u razvijenim zemljama pokazuje da se sve više ulaže u intelektualni kapital eksternog karaktera pre svega u domenu sistemskog kapitala.

- Eksterni sistemski kapital kao kapital kao oblik intelektualnog kapitala organizacije u hotelijerstvu ostvaruje se putem dve osnovne vrste ugovora
  - Franšiza;
  - Mendžment.

- Ugovor o franšizi podrazumeva ugovorni odnos između dve strane
  - Davaoca franšize (franšizera);
  - Primaoca franšize (franšizanta).
- Ugovor o mendžmentu je rasprostranjeni oblik međunarodne poslovne saradnje u hotelijerstvu
  - Zasniva se na pružanju stručnih usluga vezanih za osmišljavanje i sprovođenje komplentnog menadžerskog koncepta;
  - Menadžment kompanija operator obezbeđuje ekspertske tim i njih postavlja na određene menadžerske funkcije;
  - Realizaciju sopstvenih know-how usluga prenosi na hotel.

- Kao još jedan oblik intelektualnog kapitala eksternog karaktera može se tretirati i autosorsing
  - Autosorsing je savremeni koncept koji se odnosi na korišćenje usluga od spoljnih poslovnih partnera, da bi se organizacija fokusirala na bazne delatnosti;
  - Opredeljenje hotelskih kompanija rukovođeno je brojnim prednostima među kojima se najvažnije izdvajaju sledeće
    - Niži troškovi poslovanja;
    - Prestrukturiranje troškova u smislu postizanja povoljnijeg odnosa između fiksnih i varajibilnih;
    - Manja zavisnost od internih resursa;
    - Manja ulaganja u internu infrastrukturu;
    - Veća fleksibilnost u odnosu na promene u poslovnom okruženju;
    - Veća konkurentnost zbog fokusiranosti na osnovne proizvode i usluge.

- Implementacija PMS Property Management System programa koji obzbeđuju kompletnu umrženost odnosno povezanost svih sektora hotela.

